ſcere ſed nō potuit. poſtmodum per verba de pñti cū alia ↄtrarit. q̄rit̃ quā d̄eat h̄ere dicit̃ q̄ primā h̄re. nō pōt. q̄ cū illud nō fuit veꝝ mr̄imoniū ex forma ↄtractus. nec p̄ſūptū q̄ conat⁹ nō habuit effectū ⁊ ita ſc̄dā h̄ebit vxorem. Ber.
¶ Nō p̄ ⁊ tene mēti q̄ vbi ius aliqd īducit ex p̄ſumptione certa ſeu ex aliquo facto nō ē ſatiſfactū iuri niſi illud factum ſit pfectū vñ nō ſufficit factū incboaſſe ſicut dicim⁹ in ſili q̄n pena ē appoſita ipſo iure ex aliquo maleficio ad incurrēdū penā nō ſufficit maleficiū incboatū niſi ēt plene ſit ↄſūmatū vt i. c. ppetue de elec. li. vj. iuncto. c. cum in cunctis eo. ti. firmat Jo an. in regula odia de reg. iu. li. vj. in mercu. facit ad mā. l. ſiqs nō dicā rape. C. de epi. ⁊ cle. ⁊ tetigi. in. c. i. d̄ co q mit. i poſſ. ⁊ rō eoꝝ pōt eē q̄ hec odioſa ⁊ deuiātia a reg. iu. d̄bēt reſtringi vt in. c. pene. de pe. di. i. Contra iſtū tex. op. de. c. iuuenis. ſ. eo. vbi niſus ad copulā habuit effectū ītē delictū habet̃ ,p ↄſūmato ſaltē quo ad deū ex īcohatiōe vñ ſcribit̃ q viderit mulierē ad ↄcupiſcēdum eā iā mechat⁹ ē in corde ſuo. xxiij. q. v. nec ſolo. ⁊. c. q viderit ⁊ d̄ peni. di. i. ſicui ⁊. c. ſi ,ppterea. So. pp h̄ ↄria Gaſ. de cal. reſtringit iſtū tex. vt itelligat̃ q̄n ſpōſa erat ipubeſ ita q̄ ñ poterat nec expreſſe nec tacite i mr̄imonio ↄſentire alias inter maiores niſus ad copulā induceret mr̄imonium p̄cedentib⁹ ſponſalibus. Sz h̄ opinio deſtruit iſtā lr̄am q̄ indiſtincte loquitur ⁊ oēs doc. tenēt oppoſitū. nā cū copula ſequēs inducat mr̄imoniū veꝝ ex p̄ſumptione iuris deuiātis a cōibus regulis nō debemus extēdere illam p̄ſumptionem ſeu fictionē ad caſuꝫ nō exp̄ſuꝫ facit q̄d nō. in. c. in nr̄a de iniurijs. ⁊ in l. iij. §. hec āt v̄ba. ff. de neg. ge. imo plus ſentit Inno. h̄ q̄ ſi ſpōſus defloꝛauit ſponſam ex quo tñ nō fuit ſubſecuta ſeminis cōmixtio nō ē iudicādū ,p mr̄imonio pro hoc ēt facit q̄ duo ſpecialia nō debēt ↄcurrere circa idē vt. l. i. C. de dotis ,pmiſ. ſꝫ i caſu noſtro ſi niſus ſufficeret ↄcurrerēt duo ſpālia. primū q̄ copula trāſfunderet ſponſalia in matrimoniū. Sc̄dꝫ q̄ niſus ad copulā haberet̃ ,p actu ↄſummato.
Tene ergo ſimplr̄ q̄ quantūcūq̄ ſpōſi ſint maiores niſi pfecte ſponſus cognoſcat ſpōſam nō trāſeunt ſponſalia i matrimoniū. ¶ Sed q̄ro qd ſi ſpōſa de futuro recepit iocalia ⁊ amplexata eſt ſepe ſponſum nūquid ex his ſponſalia tranſeant in matrimoniū. Conclude ſic aut ſunt ſpōſalia de futuro verbis ⁊ mente ↄhentiū ⁊ tunc ,ppter hec ⁊ ſimilia nō trāſeunt in matrimoniū ſed videtur amplexari virum ſpe futuri matrimonij. ⁊ de hoc eſt caſus in. c. i. de ma. ↄc. cōtra iter dic. eccl. Aut preceſſerūt ſponſalia de pñti verbis ⁊ mente contrahentiū ſed iuris interpretatōne ſunt de futuro ,ppter minorē etatē vtriuſq̄ vel alterius ⁊ tūc ſi perueniūt ad etatē legitimā intercedentibus predictis ſignis illa ſpōſalia trāſeunt in matrimoniū ⁊ de h̄ eſt caſus cū gl. in. c. i. de deſpō. ipu. li. vj. ⁊ ibi p Jo. an. nūquid aūt per traductionē ſpōſe ad domū viri trāſeant ſponſalia in matrimoniū citra carnalē copulā. tꝫ Joā. an. hic q̄ ſic allegat. l. queſitū. ff. eo. ⁊ alia iura canonica que h̄ nō probant. vñ Jo. cal. ⁊ do. an. tenēt oppoſitū q̄d mihi plus plꝫ. q̄ hec fictio ſiue preſumptō cū ſit a iure exoꝛbitās nō d̄ꝫ extendi ad caſum i iure nō exp̄ſſū quod nō ad aliam materiā. Hic nō ſunt alia.

De deſponſatione ipuberum. ¶ Rubꝛica.

¶ Supꝛa viſum eſt de ſpōſalibus in genere nūc de eis ſubmittit in ſpecie. ſ. de his que ↄhuntur per ipuberes. Vl aliter ⁊ ſic. Quia ad ſponſalia ↄhenda certa etas determinata eſt a iure. Ideo poſt Rubꝛ. precedentē ſubijcit iſtā in qua tractatur de etate habili ad ipſa ſponſalia iō ⁊c̄. De mā h⁹ rubꝛice vide. xxx. q. ij. ⁊ facit. xx. q. i. c. i. ⁊ reperitur in. vj.

Tua fraternitas. Pr̄ ,p filio ipubere ſponſalia ↄhit ,p pubere vero nō niſi ↄſentiat. h̄ dicit. Hēt tria dicta. ſc̄dꝫ ibi pōt. tertiū ibi ⁊ poſtq̄ꝫ. ¶ Caſus lr̄alis. Pr̄ vult q̄ filius eius ↄtrahat cū aliqua muliere filius adultus nō vult ↄtrahere cū illa. querit̃ an pr̄ filiū ↄpellere poſſit vt cū illa ↄtrahat. dr̄ q̄ ſi filius nō ↄſentit id fieri nō p̄t. ſꝫ filiū nōdū adultū pōt pr̄ cui vult i mr̄imonium tradere. q̄ volūtas ipſius adhuc diſcerni nō p̄t ſed poſtq̄ꝫ venerit ad etatē lr̄imā d̄ꝫ factū p̄ris ratū h̄ere ſi ſibi placuerit ſed nō cōpellitur Ber. ¶ Nota p̄mo q̄ poſt quartūdecimū ānuꝫ qs appellat̃ adultus ⁊ i pfecta etate ↄſtitutus ⁊ h̄ reſpectu mr̄imonij ↄhēdi nā quo ad alia nō dicit̃ pfecte etatis niſi attigerit. xxv. annū. ff. d̄ mino. q̄ſi p totū. Op. ↄ tex. ⁊ vr̄ q̄ nulla ſit dr̄ia inter filiū adultū ⁊ minorē p tex. i. c. vnico eo. ti. li. vj. vbi dr̄ q̄ ex ſpōſalibus ↄctis p parētes nō obligantur filij puberes vel impuberes niſi ↄſentiāt tacite vel exp̄ſſe vel ſint p̄ſentes ⁊ nō ↄdicāt. Solu. dicēdū ē q̄ in veritate quo ād iuris effectū nulla ē dr̄ia iter iſtos ⁊ q̄ꝫq̄ꝫ vt ſaluetur diſtinctio huius. c. dicit do. An. tex. iſtū ,pcedere q̄n filius eſt infās vt ſic pr̄ poſſit ,p eo ſponſalia ↄhere. tñ dico q̄ illa ſponſalia nullius ſunt effectus tex. ē. xxx. q. ij. in. c. vbi ⁊. j. eo. litteras. Sꝫ pōt diſtinctio huius. c. referri ad factū ⁊ honeſtatē quandā vt ,p filio in etate habili ad ſponſalia cōtrahēda pr̄ eo nō ↄſentiente ſponſalia ↄtrahere nō d̄ꝫ ſꝫ ,p filio infante ex quo eius volūtas diſcerni nō pōt ſponſalia ↄtrahere pōt ponēdo ſpē in ratificatione filij q̄n fuerit fact⁹ maioꝛ tñ quo ad iuris vinculū nulla ex his ſponſalib⁹ oꝛit̃ obligatio quo ad ipſum filium. vt in dicto. c. vbi ⁊ īfra eodē litteras cum ſequenti. ¶ In glo. i. ibi coactione paterna ductus intellige glo. de coactione reuerentiali paterna. vt quia ob reuerentiam patris filius contraxit cū ea cū qua ñ fuiſſet ↄcturus ſi ſui iuris extitiſſꝫ ⁊ ita ,ppꝛie itelligit̃. l. ſi pr̄ allegata in glo. ſecus āt ſi fuiſſet coactus a pēte vi vl̄ metu q potuiſſet cadere in ↄſtantem. nā tūc mr̄imoniuꝫ nullum eſſet vt patet. ſ. ti. ,px. c. veniēs. el. ij. ⁊. c. cū locū ⁊ nō. in. d. l. ſi pr̄. Et in ſi. glo. hodie ſtamus canonib⁹ nō āt legibus q̄ mā mr̄imonialis ē canōica ⁊ nō legalis. vt de oꝛd. cogni. c. tuā. Et nō glo. q̄ de iure canonico nō cogit̃ filia ↄſentire ſponſalibus p patrē ↄctis ⁊ q̄ tenet matrimoniuꝫ p eā cōtractū ſine cōſenſu patris q̄d clarius ,pbat̃ in. d. c. veniens
¶ Sꝫ circa h̄ q̄ro nunqd filia incurrat viciuꝫ ingratitudis vt poſſit exheredari a patre ſi ↄxit matrimonium ſine cōſenſu patris. Hoſ. dicit q̄ ſic ad hoc q̄d h̄etur in auc̄. vt cuꝫ de ap. cog. §. ſi alicui. mr̄imonium tñ tꝫ. vt hic Gol. hoſti. hoc dictū nō appꝛobat niſi filia eligeret turpē vitā ⁊ hoc vltimū dictū cōiter ap. ar. j. de ſ̄is nup. c. pe. ⁊ vlt. Ex quo. n. filia vtitur pꝛomiſſiōe canonica nō d̄ꝫ incurrere vitiū ingratitudinis. ¶ Sꝫ q̄ro de q̄ōe quotidiana nūqd pater teneat̃ filiā dotare ex quo ↄxit matrimoniū ſine ſuo conſenſu. doc. non tāgunt hic ſed quod teneat̃ h̄es gl. nōbilē. xxxij. q. ij. c. ſi. ⁊ in. c. de raptoꝛib⁹. xxxvj. q. ij. que tñ glo. limitat pꝛimū dictuꝫ niſi filia elegerit maritū moꝛibus ſuis īdignū. ⁊ ideꝫ ibi tꝫ archi. Sed aduerte latius aut filia nupſit poſt. xxv. annū ⁊ tunc pater nō pōt ſibi ipingere aliquā culpā ex quo tanto tpe diſtulit eā collocar̃. vt i. d. §. ſi alicui. Si tñ nupſit ſine ,pmiſſione dotis nō pōt pater cogi ad dotē preſtandā. q̄ pater cogit̃ p̄ſtare dotē vt poſſit filia reperire maritū. ut in. l. q liberos. ff. de ritu. nup. ⁊. l. ſi. C. de dotis ,pmiſ. ſꝫ ex quo filia reperit maritū ſine dote ceſſat cā compulſionis legalis ⁊ idem eſt ſi ↄxiſſet in minoꝛi etate. vt voluit notāter Bartolus poſt Guil. de cu. in. l. obligamur. ff. de ac. ⁊ obliga. ſic limita glo. ſuperius allegatam. Aut filia cōtrahit ante. xxv. ānum ⁊ tūc eſt dubiū nūquid pater teneat̃ ad dotāduꝫ. credo q̄ ſic q̄n pater tenet̃ alere filiaꝫ nec ex ↄctu illius matrimonij pōt ſibi denegare alimēta cū in iſtis ſponſalibuſ filia nō ſit ſub ptāte paterna. vt in. c. ſi annum de iudi. li. vj. foꝛtius ergo tenet̃ dotare. q̄ cā dotis eſt fauoꝛabilioꝛ cauſa alimentoꝛum. vt nō. Cy. in. l. nō omni. C. de admi. tuto. ⁊ hoc intellige cum diſtinctione premiſſa quando nupſit pꝛomittendo dotem ⁊ ſic alias conſului in queſtione facti. ¶ In gl. ſi. nō. glo. iuncto tex. q̄ verbuꝫ debet quandoq̄ꝫ impoꝛtat honeſtatem ⁊ non neceſſitatem etiaꝫ ſi precedat verbū omnino. ⁊ h̄ ideo q̄ materia non neceſſitat. alias de ſui natura impoꝛtat neceſſitatē. vt eſt glo. nō. in cle. attendentes de ſtatu. reg. per bar. in. l. creditoꝛes. C. de pig.

Ubi non. Impuberes ambo vel alter niſi ꝓ bono pacis ↄiungi nõ ðbẽt
p̄mo ponit dictũ. 2° excipit ibi niſi. 3° exẽplificat
ibi vtpote. ¶ Caſus lr̃alis. Dicit̃ hic ꝙ aliqui quoꝝ vterq̄ʒ
vel alter ad etatẽ lrĩmã nõ ꝑuenerit ↄiungi nõ debẽt niſi foꝛ
te aliq̄ cã interueniẽte vtputa ꝓ bono pacis cui⁹ ↄ̃riũ fuit cã
huius ꝓhibitionis: puta ↄ̃hebãt aliq̄ in minoꝛi etate cuʒ ad
etatẽ lrĩmã ꝑueniebãt diſplicebat alteri ⁊ ſic nõ ↄ̃hebãt ꝑꝑ
qð ſcãdalũ ⁊ odiuʒ inter parentes oꝛiebãtur. Her. ¶ Nõ
ibi legibus vel canonibus ⁊ tene mẽti ꝙ reſpectu etatis ap
te ad m̃rimoniũ nõ ſolũ recurrimus ad canones. ſʒ ẽt ad le
ges ⁊ ſic facit iſte tex. in ar. qð ẽt in mã m̃rimoniali poſſum⁹
recurrere ad leges canonib⁹ nõ ↄ̃rias. ¶ Nõ 2° ꝙ ex vrgẽ
ti neceſſitate vel ꝓ bono pacis p̄t qñq̄ʒ recedi a diſpoſitiõe
legali ſeu canonica facit. xxix. di ꝑ totũ. ¶ Ultiõ nõ ꝙ bonũ
pacis ẽ qñq̄ʒ cã inductiua ad m̃rimoniũ ↄ̃hendũ nec peccãt
ob hãc cauſaʒ ↄ̃hentes facit qð nõ. glo. xxvij. q. i. in fi. ſum
me. ¶ In gl. ij. in fi. nõ glo. ꝙ in ſponſalibus de futuro etas
vij. ãnoꝝ ẽ cõis maſculo ⁊ femine ſʒ reſpectu m̃rimonij cõ
trahẽdi ẽ ðr̃ia inter maſculũ ⁊ feminã. qꝛ maſculus regulari
ter dʒ ↄpleuiſſe ãnũ quartũdecimũ femina vo. xij. ⁊ ẽ rõ qꝛ
ad m̃rimoniũ ↄ̃hendũ etas requirit̃ ꝑꝑ potẽtiã coeũdi ſed
mulier nãliter citius pubeſcit q̄ʒ maſculus iõ ⁊c. Quare ãt
feĩa citius pubeſcat dicit glo. in. l. ij. ff. de his q ve. eta. ĩpe.
ꝙ mala herba cito creſcit. ſʒ alias rões reddũt doc. ĵ. eo. lit
teras. videlicet qꝛ mulier ẽ ingenioſioꝛ ⁊ callidioꝛ. Itẽ ſex⁹
muliebꝛis ẽ debilioꝛ. vñ citius deficit femĩa q̄ʒ maſculus. ⁊
nãlr̃ videmus ꝙ id qð citius deficit citius ꝑficit̃. ⁊ qcq̄d ſit
exꝑimẽto ↄ̃ꝓtũ ẽ ꝙ femina citius pubeſcit ⁊ regulariter in
duodecimo ãno accidit pubertas iõ iura p̄fixerũt illã etatẽ
¶ In glo. in v. ↄiũgãt̃ in fi. põdera glo. nã vr̃ ĩtelligere tex.
reſpectu matrimonij ⁊ ſpõſalioꝝ ⁊ ſic añ etatẽ pubertatis
nõ debeãt aliq̄ ↄiũgi. ⁊ idẽ ſentit Inno. ⁊ exp̄ſſius hoſti. di
cẽs ꝙ cã huius ꝓhibitiõis fuit bonũ publicũ. nã ex ſponſa
libus que tenẽt oꝛit̃ ĩpedimẽtũ publice honeſtatis. cũ autẽ
de facili diſſoluãt̃ cũ ꝑ minores ↄ̃hunt̃ nõ põt ĩpõſa ampli⁹
ↄ̃here cũ ↄſanguineis ſponſi nec ſponſus cuʒ ↄſanguineis
ſponſe vt in. c. ſponſam. ŝ. ti. ꝓx. qð vr̃ ↄtra mẽtẽ. l. i. ff. ſo.
ma. ⁊ ſic apte ſentit ꝙ maiores ſeptẽnio ĩpuberes tñ nõ de
bẽt admitti ad ↄ̃ctũ ſpõſalioꝝ. dicebat tñ Jo. an. ꝙ iſte tex.
loq̄t̃ de honeſtate qð nõ puto veꝝ ꝑ illa v̄ba diſtrictius ibi
hemus: nec placet mihi cõis ĩtellectus glo. ⁊ doc. ꝓ qꝛ tex.
dicit nõ ↄiũgat̃. ſʒ ꝑ ſponſalia ñ fit ↄiunctio ſʒ ꝓmiſſio ↄiũ
ctionis future facit. xxx. q. v. noſtrates. Iteʒ p̄ſuppoſito ꝙ
hoc v̄bũ poſſit adaptari ad ſponſalia ex alio capite nõ ꝓce
dit cõis intellectus qñ tex. iſte ꝓhibet añq̄ʒ vterq̄ʒ ꝑueni
at ad etatẽ canonibus determinatã. ſʒ poſt ſeptẽniuʒ reſpe
ctu ſponſalioꝝ ꝑuenerũt ad etatẽ legitimã. vt in. c. litteras.
⁊. c. ſe. ĵ. eo. ergo licite ↄ̃hunt ſpõſalia. vñ ĩtelligo iſtum tex.
ſtricte qñ ĩpuberes ambo vel alter ↄ̃hunt matrimõiũ ⁊ vo
lũt ĩtendere copule carnali. talis. n. ↄiunctio nõ ẽ ꝑmittẽda
ꝑ eccl̃iaʒ ne poſtmodũ dubitet̃ de validitate matrimonij ꝓ
ut accidit in terminis. ĵ. eo. c. ↄtinebat̃. ⁊ adde h̃ qð habet̃
in. c. vnico. ĵ. eo. li. vj.

Puberes Puberes ſunt quo ad ma
trimonium q ex hab. tu coꝛpo
ris ↄcipe ⁊ generare poſſunt. p̄rio narrat dictum
2° refert vnã opinionẽ ibi qdã. 3° aliud dictũ ibi certũ. q̄rto
aliud ibi ⁊ puerꝑe. ¶ Caſus litteralis. Quia hic rubꝛica de
deſpõ. impu. ſituata ẽ dubitatuʒ fuit q eẽnt ĩpuberes. Sʒ
qꝛ puberib⁹ cognitis. cognoſcunt̃ ⁊ ĩpuberes. dicit̃ p̄rius
tñ iſidoꝛi et quoꝛundam alioꝝ recitata ſñia. eos vere pube
res eẽ qui generare poſſunt. In fi. dicit ꝙ ille ſunt puerpe
re que ĩ puerilibus annis pariunt. Her. ¶ Nõ arg. ab ety
mologia vocabuli. vocãt̃. n. puberes a pudicitia ſeu pudo
re coꝛpoꝛis quẽ ipſi ⁊ inſpectoꝛes patiebant̃ cuʒ loca pudi
bunda ĩſpicerent. ſed hodie hoc ſignuʒ eſt ſublatum ab im
peratoꝛe. qꝛ cũ dubitat̃ de pubertate nõ debent inſpici loca
pudibunda. vt in. l. fi. C. qñ tutoꝛes ⁊ curatoꝛes eẽ deſinãt.
¶ Scðo nõ tria ſigna quibus cognoſcit̃ pubertas. p̄rimũ
iuxta oꝛdinẽ littere eſt fallax qꝛ nõ oẽs piloſi ſunt potentes
nec nõ piloſi ĩpotẽtes. Scðʒ. ſ. etatis eſt fallax qꝛ multi pu
beſcũt añ etatẽ. xiiij. annoꝝ vñ narrat Grego. in dialo. ꝙ q
dã puer nouẽ ãnoꝝ reddidit nutricẽ p̄gnãtẽ. vt refert glo.
xx. q. i. in ſũma. Tertiũ ſignũ ẽ ĩfallibile cũ. ſ. q̄s hʒ potẽtiã
coeũdi. Et nõ ibi ex habitu coꝛpoꝛis ꝙ qñq̄ʒ minoꝛ vl̃ ma
ioꝛ cognoſcit̃ ex aſpectu coꝛꝑis ad h̃. l. minoꝛ. xxv. ãnis ex
aſpectu. ff. de mino. plene ꝑ bar. i. l. de etate ff. eo. ¶ In gl.
ij. ibi ↄ̃riũ credo. nõ bene iſtã gl. vult. n. ꝙ habilis etate im
potẽs tñ ad coeũdũ valide nõ ↄ̃hit matrimoniuʒ. refert ali
os tenuiſſe ↄ̃riũ. ⁊ hãc ↄ̃riã opinionẽ ſequũt̃ h̃ cõiter doct.
repꝛobãdo gl. ex quo. n. habet etatẽ legitimã ad matrimõi
um nec apparet de impedimẽto ꝑpetuo tʒ matrimoniũ. h̃
ꝓba. ĵ. de frigi. laudabilẽ. nã ſi maritus nõ põt cognoſcere
mulierẽ nõ diſſoluit̃ illico matrimoniũ ſʒ debẽt dare oꝑam
ꝑ triẽniũ vt ſic expiãt̃ vtꝝ ĩpedimẽtũ ſit ꝑpetuũ alias ſeque
retur ꝙ impotens ad coeũduʒ ꝑꝑ infirmitatẽ nõ poſſet cõ
trahere matrimoniũ. vñ in caſu noſtro dʒ iſte adoleſcens ex
pectare vſq̄ʒ ad plenã pubertatẽ. ſ. xviij. ãnoꝝ. nã illa ẽ ple
na pubertas. l. itẽ mella. ff. de ali. ⁊ cib. lega. ⁊ ſi aduenĩẽte
etate non poteſt generare ⁊ mulier inſtaret ꝓ diſſolutione
tũc poterit fieri diſſolutio qꝛ p̄ſumit̃ ĩpedimentũ eẽ ꝑpetu
um. ⁊ hec opi. doc. equioꝛ. ſʒ opi. glo. foꝛte ẽ verioꝛ reſtrin
gendo eã ad minorẽ ꝓut loq̄t̃. nã etas ad matrimoniũ ↄſi
derat̃ ex eo ꝙ cõiter accidere ſolet. ſed ex quo clarum ẽ ꝙ
nõ põt generare ergo nõ ẽ pubes reſpectu matrimonij. p̄t
ergo iſte aſſimilari impuberi ⁊ pro h̃ facit h̃ tex. in ver. vl̃ti.

Litteras. Qui deſponſauit minorem ſe
ptennio cum eius matre ↄ̃here
põt. ſec⁹ ſi t̃pe ſponſalioꝝ erat maioꝛ. vel ſi tunc
fuit minoꝛ eadẽ voluntate ꝑmanẽte facta ſit maioꝛ qꝛ ſi cuʒ
matre ↄ̃hit ⁊ eã cognoſcit nec matrẽ h̃ebit nec filiam. Uel
generalius ſic. Ex ſponſalibus ↄ̃ctis cuʒ minoꝛe ſeptẽnio
nõ oꝛit̃ ĩpedimẽtum publice honeſtatis ſecus ſi cuʒ maio
re vel minoꝛe ↄſentiẽte poſt ſeptẽnium ⁊ affinitas ſequẽs
diſſoluit ſpõſalia p̄cedentia ð futuro. Cõmunis diuiſio. 2°
ibi ↄſultationi. ¶ Caſus litteralis. Quidã cuʒ eẽt etatis lrĩe
ad ↄ̃hẽduʒ matrimoniuʒ deſponſauit quãdã puellã in cu
nabilis. poſtmoduʒ cognouit matrẽ ⁊ eã in vxoꝛẽ accepit
dubitabat̃ an eã h̃ere poſſit in vxoꝛẽ. rñt pa. ꝙ ſi p̄fatus vir
matrẽ puelle ĩ vxoꝛẽ accepit añq̄ʒ puella. vij. ãnuʒ ↄpleret
matrimonium tʒ qꝛ hmõi deſpõſatiões q̄ ĩfra. vij. ãnum fi
unt nulle ſunt. veruntñ ſi poſtq̄ʒ puella. vij. ãnuʒ cõpleuit
vir ille matrẽ accepit ꝙ ſpõſalia extunc placere ↄſueuerunt
matrimonium illud ſeparari debet nec matrẽ nec filiã ha
beri poterit. Her. ¶ Nõ p̄rio ibi ſeptimuʒ annuʒ ↄpleuiſ
ſet q̄ v̄ba repetunt̃ ibi ſeptimuʒ annuʒ ↄpleuit ꝙ ad ſpon
ſalia ð futuro ↄ̃hẽda req̄rit̃ ꝙ ſeptimus ãnus ſit ↄpletus ⁊
multuʒ hñ facit iſta littera ꝙ etas iſta p̄ueniri ñ põt alias pa
pa diſtinxiſſet ꝓut facit ĩ matrimõio. ĵ. eo. ↄtinebatur. ð quo
vide qð dixi. ŝ. ti. ꝓxi. c. gẽma ⁊. c. iuuenis. Nõ 2° ꝙ ex af
finitate ẽt ꝑ illicitum coitũ ↄ̃cta diſſoluuntur ſponſalia de fu
turo. 3° nõ iuncta gl. pe. ⁊ tene mẽti ꝙ ſponſalia ↄ̃cta cum
minoꝛi ſeptennio ↄualidantur ꝑ ſuperueniẽtẽ etatẽ ſi taci
te ſponſalia p̄cedentia appꝛobauit vt qꝛ ſpõſus venit ad do
muʒ ſponſe ſeu mittit ſibi iocalia tanq̄ʒ ſponſe vel q̄d ſimile
⁊ vide hodie bonuʒ tex. in. c. vnico. e. ti. li. vj. vbi idẽ ſtatuit̃
in matrimonio contracto ꝑ minoꝛes. Abbas

Acceſſit. Sũmatũ ẽ. ŝ. cũ. c. ꝓxi. Ut ꝑ alia
v̄ba ſũma ſic. Spõſalia nulla ex
defectu ↄſenſus nõ creãt publice honeſtatis iuſti
ciã. Spõſalia v̄o aliqua ſic lʒ legitio mõ fuerit diſſoluta. di
ſtinguit duo mẽbꝛa. ſcðʒ ibi ſane. ¶ Caſus lr̃alis. Quidã. g.
noie ↄ̃xit ſpõſalia cũ q̄dã puella. ĵ. ſeptimũ ãnũ ⁊ cũ ipa po
ſtea in dictũ. g. ↄſentire nollet ab eo fuit ꝑ archiep̄m abſolu
ta. poſtmõʒ dictus. g. cũ m̃re puelle matrimoniũ ↄtraxit. ⁊
ex ea filios ſuſcepit dubitauit archiep̄s vtꝝ m̃rioniũ illud te
neret ⁊ an filij lrĩ ſint h̃ndi. ſuꝑ hoc pa. ↄſultus rñdet mãdãſ
archiep̄o quatenus ſi conſtiterit ei ꝙ puella nõ eẽt. vij. ãno
rum quando prefato. g. deſponſata fuit. ⁊ ꝙ idem. g. fuiſ

ſer abſolutꝰ ab ipſa cum poſt .vij. annū cōſentire nollet ma
trimonium illud irritū iudicet ⁊ ꝑlē eoꝝ irritā nunciet. qꝛ
dſponſatiões īfra .vij. ānū nō tenent ſi poſtea cōſenſus nō
accedat. Si vō dicta puella anteq̄ deſponſata dicto .v. fuiſ
ſet ſe ꝑtimū ānū ꝯpleuit q̄uis ab ipa abſolutus fuiſſet qꝛ
in eū conſentire nolebat. matrē puelle habere nō pt. Ber.
¶ Nō ibi deſponſatiões ⁊ mr̄imonia dr̄iaꝫ inter h̄. nā ma
trimoniū nō ē ꝓprie deſponſatio nec deſpōſatio ꝓprie ma
trimoniū. nā dſponſatio idē ē qd̄ ꝓmiſſio futuraꝝ nuptiaꝝ
de quo dic vt dixi .s. de ſpon. ſuper rubrica. ¶ Nō 2° ibi ſe
ꝑtimū ānū ꝯpleuerat ⁊c. ꝙ ad ſponſalia de futuro ꝯhenda
requirit tā in maſculo q̄ in fēia ꝙ ſeptimꝰ annꝰ ad minꝰ ſit
ꝯpletus ⁊ ſic vr̄ ꝙ h̄ etas nō poſſit ꝑueīri ⁊ idē vr̄ velle tex.
s. c. ꝓxi. de quo vide qd̄ dixi .s. ii. ꝓxi. c. gēma. ⁊ c. iuuenis
¶ Nō tertio ꝙ impedimētū publice honeſtatis durat lꝫ ſpō
ſalia ſint ſoluta ī morte vel in vita. ⁊ nō vn̄ orit h̄ impedimē
tū. fuit .n. cātum ex quadā honeſtate vt pꝫ ibi inhoneſtū de
quo vide qd̄ dixi in .c. iuuenis .s. ii. ꝓxi.

Continebatur

Si ipubes dſpōſata ⁊ traducta petit liīaꝫ
pubes fcā alteri nubēdi nō audit ſi vir iurat ſe eaꝫ
cognouiſſe. nec audit ſi nōdū pubes ſꝫ ꝓxima pubertati ꝓ
bet cognita. h̄ ꝑio. Ex ſpōſalibus ꝯtis cū ipubere maio
re ſeptēnio orit publica hōeſtas. ꝑio ꝯſultatio. ſcd̄o rn̄ſio
ibi ꝯſultationi. ¶ Caſus lr̄alis. Quedā puella infra nubiles
ānos ꝯſtituta tradita fuit in vxorē cuidā iuueni ⁊ ab eo tra
ducta. poſtmodum cū ꝑuenit ad nubiles annos poſtulauit
licentiaꝫ cum alio ꝯtrahendi. dicens ꝙ in illum nō cōſenſit
Iuuenis ille incōtrariuꝫ allegauit ꝙ ⁊ ſi forte cū deſponſa
uit eā nōdū ānū duodecimuꝫ attigiſſet. ita erat etati ꝓxia
ꝙ eā carnaliter cognouit. Queſitū fuit a pa. cui potiꝰ ſit cre
dēdū. rn̄t pa. ꝙ in decretis expſſuꝫ hr̄ vt ſi vir dicat ꝙ vxo
rē ſuā cognouerit ⁊ mulier negauerit ſtādū ē verbo viri. vn̄
in caſu ꝑmiſſo ſtandū eſt viro dicēti ⁊ iurāti ſe illā cognouiſ
ſe. ſi vō fuerit etati ꝓxia vt ī .xi. anno vel circa .xij. ⁊ cū aſſen
ſu ſuo deſponſata ⁊ cognita ab eo ſepari nō dꝫ. ꝑcipue cuꝫ
ꝑentes ipſius ipaꝫ etatis lrie faterent. In ſi. dicit ſi puella
īfra nubiles annos alicui fuerit deſponſata nō lꝫ alicui d̄ cō
ſanguinitate illius cui deſponſata fuerit eā ducere in vxorē
nec ſponſus poterit aliquā accipe de cōſanguinitate ſponſe
Ber. ¶ Nō ꝑio ꝙ lꝫ an̄ etatē legitimaꝫ nō ſit ꝑmittēdū vt
aliqui mr̄imonialiter ꝯiūgantur. vt .s. eo. c. ij. tn̄ ſi ꝯiungun
tur ⁊ puella apparet cognita tꝫ mr̄imoniū qꝛ exquo fuit co
gnita, potētia coeundi ſupplet etatē. vt .s. c. puberes in ſi. ⁊
j. c. a nobis. ¶ Itē nō ꝙ poſſibile ē ꝙ puella ī .xi. āno poſſit
mature cognoſci ⁊ cōcipe. hēs ēt tex. ī. c. ſi. j. d̄ eo q cogno.
ꝯſangui. vxo. ſue vbi dr̄ de decēnio. ¶ Nō tertio ꝙ ex ſpō
ſalibus ꝯtis ēt cū ipubere orit īpedimētū publice hōeſta
tis ꝓhibēs matrimonia ꝯhi inter ſponſam ⁊ cōſanguineos
ſpōſi ⁊ inter ſponſam ⁊ ꝯſanguineos ſponſe ⁊ extendit hec
ꝓhibitio vſq̄ ad quartuꝫ graduꝫ ⁊ nō vltra vt dixi ī. c. ſpō
ſam .s. ii. ꝓxi. ¶ Opponit. ꝯ tex. videt .n. ꝙ ver. cōſultatiōi
ponit idē qd̄ in v. ſi āt. nā in vtroq̄ dicitur ꝙ an̄ ānos legiti
mos puella fuit cognita. Ho. Inno. ītelligit ꝑimū ver. qn̄
puella ꝑuenerat ad ānos legitimos tpe traductionis. ver. ſi
āt intelligit qn̄ erat adhuc ipubes reſpectu etatis. Hoſt. di
cit ꝙ in ꝑio v. querebat an deberet credi aſſertioni mariti
in v. ſi āt. querebat an eēt matrimoniū ex quo puella erat in
xj. vl circa .xij. ¶ Sꝫ q̄ro qd ſi puella tn̄ exceſſiſſet ſeptimū
ānū nūqd copula ſuperueniēs hēat cōſūmare matrimoniū
Guil. naſo ſētit ꝙ nō. dicit .n. ꝑ iſtū tex. requiri ꝙ puella ſit
xi. āno. ad minus. Sed Io. d̄ deo tēuit ꝯriū ⁊ veriꝰ ꝑ. d. c.
ſi. de eo q cogn. ꝯſan. vbi pꝫ ꝙ ī .x. āno fuit mr̄ioniū ꝯſūma
tuꝫ. Itē ſi maſculꝰ q tardius pubeſcit qn̄ꝫ pubeſcit ī nono
āno vt nōt. glo. xx. q. i. ī ſum. fortius idē dicēdū in muliere
que citius pubeſcit. vt dixi .s. c. puberes. ⁊ iō cōcludit Io.
de deo ꝙ ſi maior ſeptēnio fuit cognita a ſpōſo cōſūmatū ē
matrimoniuꝫ. ⁊ circa hec multū inſtat hic Inn. variādo nō
paruꝫ. Sed mihi ſatis plꝫ cōcluſio ſequēs ꝙ aut puella eſt
minor ſeptēnio. ⁊ tūc q̄tūcūq̄ fuerit cognita nō dicat ma
trimoniū cōſiſtere. qꝛ nō videt habere cōſenſum aptum ad
diſcernēdū qd ſit matrimoniuꝫ niſi multuꝫ eſſꝫ doli capax
⁊ diſcreta. ſi vō ē maior ſeptēnio ita ꝙ nō ſit ꝓxima puber
tati nō ſtatur ſimpliciter vbo viri dicentis ſe cognouiſſe illā
puellaꝫ. nā poſſibile ē ꝙ puella ſit deflorata nō tn̄ ſequit ꝙ
ſit apta ad cōcipiēdū tūc iō deberēt mulieres expte aſſumi
ad videndū an puella ſit viripotenſ. ſi āt puella eſſet ꝓxima
pubertati tūc eſſet ſtandū vbo viri ⁊ ex cognitione ēt ꝑſum
pta dꝫ ꝑſumi ꝙ ſit viripotēs vt oprie ꝓbat h̄ ī v. ſi aūt. ⁊ te
ne mēti iſtuꝫ tex. ad hāc māꝫ ¶ In glo. i. ibi ſtandū ē verbo
viri intellige qn̄ ſimul cohabitauerūt ⁊ ſic ꝓprie loqt tex. in
c. ſiqs vxorē. xxxij. q. i. ⁊ h̄ nā pōderat h̄ ꝙ iſta puella fuit
inducta a marito ad domū. Et in ſi. gl. nō bn̄ ex gl. ⁊ clare
ꝓbat per iſtū tex. iuncto. c. ꝓpoſuiſti de ꝓba. ꝙ ſi ex ſtatu
to deberet ſtari iuramento alicuiꝰ officialis ſup aliquo ma
leficio dꝫ ītelligi niſi accuſatus ſeu denūciatꝰ ꝓbet ꝯriuꝫ ꝑ
teſtes. lꝫ aliq ꝯ vt nō. ī. l. i. C. ſi aduer. liber. ⁊. l. i. C. de re iu
di. ſed primū dictuꝫ puto veriꝰ. nā videmꝰ ꝙ ſtat teſtibꝰ ⁊
īſtrumētis niſi meliꝰ ⁊ pinguiꝰ ꝓbet ꝯriuꝫ. vt in. c. cū Io.
de ſide iſtru. ¶ In glo. in v. ſirmauerit in ſi. ⁊ h̄ vltimum tꝫ
Tācre. hic dicēs ꝙ vbicūq̄ vtit ꝑiculuꝫ aīe pōt exigi iura
mentū a reo lꝫ actor nihil ꝓbauerit. ⁊ nō bn̄ hoc dcm̄ qd̄ ſa
tis mihi plꝫ. nā ſatis in hoc exuberat iudicis offm̄ facit. c. ſi
cut ī ſi. s. ii. ꝓxi. ¶ In gl. in v. etati ibi ꝑ ſex mēſes. nō bene
gl. qꝛ facit ad ſtatuta. vt dicat qs proximus alicui etati cum
ab illa diſtat ꝑ ſex mēſes vel minus ⁊ bn̄ facit tex. in. l. ſi tm̄
alle. ī gl. q probat ꝙ diſtās ꝑ ſex mēſes dicit ꝓpe illā etatē
qd̄ bn̄ nōbis. Idē qd̄ gl. hic ſentit Inn. hoſti. aīt. ſed dictū
ſuū cōiter nō tenet. ſed in ꝯriū ego allego gl. iuris ciuil. ī. §.
furioſus iſti. de iuti. ſtipu. ⁊ in. §. in ſūma. iſti. de obli. q̄ ex
delic. naſ. q̄ dicunt ꝙ maſculus dr̄ ꝓximus pubertati cū eſt
in decimo anno cū dimidio. femīa vō ī nouo cū dimidio ar.
§. ſi. inſti. qui ⁊ ex qui. cau. ma. nō licꝫ. ⁊ eſt rō qꝛ poſt pue
ritiā que ꝯtingit in ſeptimo anno reſtāt ſeptē āni vſq̄ ad pu
bertatē in maſculo. vn̄ exquo excedit medietatē huius tpis
videt magis ꝓximꝰ pubertati q̄ infantie. ⁊ idē in femina q̄
pubeſcit in .xij. anno. Ho. an. j. eo. atteſtatões. dicit hoc re
linquendū arbitrio iudicis exquo a iure nō eſt determinatū
ſed reſpectu matrimonij tene qd̄ ſupra dixi ꝙ ſi fuit cogni
ta dū eſt in decimo vel vltra ſatis ꝑſumit viripotēs vt matri
moniū dicat ꝯſūmatum. ſi āt nō fuit cognita nō eſt diſputā
dū de iſta ꝓximitate. qꝛ oꝫ ꝙ maſculus ꝯpleuerit .xiiij. ⁊ fe
mina duodecimū annuꝫ .s. eo. puberes. ⁊ j. c. atteſtatiões
niſi ex alijs ſignis poſſit deprehēdi potētia coeundi. ⁊ vide
ꝙ dicam in. d. c. atteſtationes.

De illis.

Si maiores ſeptēnio ꝯhūt ſpōſa
lia neuter an̄ pubertatē reſilire pt
hoc primo. Et ille q ꝑmo ſit pubeſ alteꝝ expecta
bit. hoc ſcd̄o ſecūdū ītellectū glo. ſꝫ plus mihi plꝫ ꝙ nō te
neat expectare. vt. j. dicā. Tertio dicit ꝙ ſi tpe ꝯtus alter
erat pubes nō ille ſꝫ alter factꝰ pubes reſilire pōt ⁊ tria ſūt
dicta. ſcd̄m ibi. ſi vero. tertium ibi mulier. ¶ Caſus lr̄alis.
Aliq infra nubiles annos cōſtituti maiores ſeptēnio ꝯhūt
ſpōſalia ſiue vterq̄: ſiue alter an̄q̄ ad annos lr̄ios ꝑueniāt
ſi poſtulēt ſepari nō ſunt audiendi. Si vō alteruter iſtoꝝ ꝑ
ueniat ad lr̄ios annos altero in minoribꝰ adhuc exn̄te: maior
ſi petat nō eſt audiēdus niſi alter ad etatē legitimā ꝑuenerit
⁊ petierit ſepari tūc iudicio eccl̄ie poterūt ſepari. Si vō qn̄
ꝯhunt ſpōſalia alter eoꝝ maior fuerit ⁊ alter minor. ſi maior
poſtulet ſepari. nō eſt audiēdus: qꝛ exquo in eū ſel ꝯſenſit n̄
pt āpliꝰ diſſentire niſi mior cū ad etatē lr̄iaꝫ ꝑuenerit petijt
ſepari. Ber. ¶ Nō ꝑ ibi annos aptos matrimonij. ꝙ ī ma
trimonio ꝯhendo conſiderat etas ⁊ ſic nō ſimplr̄ poteſtas
ſeu potentia coeundi de quo vide qd̄ dixi .s. eo. c. puberes
¶ Nō ſecundo ꝙ ſi maior ꝯhit cum minori ꝯtꝰ claudicat
nā minor nō obligat maiori ſaltē priuſq̄ ꝑuenerit ad legiti
mā etatē. ſed maior obligat minori. ¶ Altio nō ꝙ lꝫ maior
ſeptēnio poſſit ꝯhere ſponſalia tamē nō obligat ꝑiuſq̄ ꝑ
uenit ad lr̄iaꝫ etatē. vn̄ poterit petere ſepatiōꝫ. lꝫ nullā cām
alleget. ⁊ h̄ cōceſſit ius qꝛ an̄ etatē aptā matrimonio non vi

deſ ꝙ quis habeat ꝑfectū ſenſum ad conſentiendū īdiſſolubiliter in futurū matrimoniū. ¶ In gl. i. in fi. aduerte vt clare habeamus intellectum vtriuſqꝫ dicti. nam in primo ⁊ vltimo dicto oēs ꝯueniūt in vna ſnīa. primū. n. loquitur qn̄ tēpore ꝯtractus ſponſaliorum ambo erāt īpuberes maiores tamen ſeptēnio ⁊ ante etatem legitimaꝫ neuter debet audiri reclamās. rō qꝛ ſicut nō habet ſēſū ad ꝯhendū ita nec ad diſſētiēdū. Tertiū dictū loqꝰ qn̄ alter erat maioꝛ alter mīoꝛ. ⁊ decidiſ ꝙ maioꝛ nō pt diſſentire ſed minoꝛ factus maioꝛ ſic difficultas reſtat circa intellectū ſecundi dicti vꝫ. §. ſi vero in quo varie ſunt lect. Glo. iij. intelligit cū ambo erāt minores tpe ꝯtus ⁊ alter prius peruenit ad etatem legitimā. ⁊ decidit ꝙ nō debet audiri reclamās donec alter ꝑuenit ad legitimā etatē. poſtea vō quilibet pōt ꝯtradicere. Et ad tex. i v. cū ſponſalia gl. reſpondet extorquēdo litteram. Alter intellectus eſt ꝙ ille. v. loquiſ quādo tpe cōtractus alter erat maioꝛ alter minoꝛ. ⁊ iſte intellectus magis eſt lr̄e amicus ꝑ illa verba cū ſpōſalia ꝯhuntur ⁊c̄. Sed glo. nō placet iſte intellectus. qꝛ nō differt a tertio dicto. ſed certe iſte intellectꝰ ſaluari poteſt ⁊ dic ꝙ differt qꝛ ver. iſte loquitur qn̄ minoꝛ ꝯtradicit factus maioꝛ. v. mulier loquitur qn̄ cōtradicit maioꝛ. nec placꝫ iſte intellectus glo ꝙ ſi alter prius ꝑueniat ad pubertatē teneaſ ſpectare reliquū qꝛ fruſtra expectaſ euentus cuius nullus eſt effectus. vt. in. c. cū ꝯtingat de of. delega. cū ergo ſm glo. iij. prius factus maioꝛ poterit cōtradicere altero poſtea fctō maiore ergo ēt ⁊ nūc poteſt ꝯtradicere. hoc etiā probat principium. c. a ꝯrio ſenſu ⁊ ſentit etiaꝫ hoſt. hic. Alius intellectus ꝙ ver. ſi vero loquiſ cuꝫ ſpōſalia fuerūt cōtracta inter maiorē ⁊ minorem. v. mulier. cū de facto fuit cōtractum matrimoniū inter maiorē ⁊ minorem ⁊ vtroqꝫ caſu decidiſ ꝙ is qui erat maioꝛ tpe ꝯtuſ nō pōt reſilire ex quo ſemel cōſenſit. ⁊ iſte intellectus ſatis etiā pōt ſuſtineri: ſed precedēs plus plꝫ qꝛ deciduntur plures caſus. nā matrimoniū ꝯtum inter maiorē ⁊ minorem ſunt ſponſalia iuris interpretatione: vt in. c. vnico. eo. ti. li. vj. ¶ In glo. in verbo iudicio in fi. nō ſingulariter duo ex iſta gl. primuꝫ ꝙ vbi iuramentū interuenit in ſpōſalibus ⁊ īpuberes obligātur intm̄ ꝙ facit maiores cōpelli debeant ad ꝯhendū matrimoniū ⁊ intellige de maioribus ſeptēnio. ¶ Scdō ex fi. gl. nō ꝙ vbi iuramētum in ſponſalibus nō interuenit nō ꝯpellitur ſponſus vel ſponſa inuita ꝯhere matrimonium. Et aduerte qꝛ glo. loquitur indiſtincte nō reſtringens ſe ad minores. nam de minoribus non eſſet dubiuꝫ qꝛ tex. eſt in hoc ⁊ ideꝫ ſenſit hoſti. in ſcda in ti. de matrimonio. §. i. poſt prin. ſed hic tꝫ oppoſitū dicēs ꝙ ſiue iuramentū interuenit ſiue nō ex quo maioꝛ exiſtens ꝯxit ſponſalia ſemper cōpelliſ ad ꝯhendum ar. in. c. iuranti. xxii. q. v. ⁊ in. c. i. de pac. ⁊ per h iura idem dixi in. c. ex lr̄is. el. ij. ē. de ſpō. Sed nūc adduco iſtū tex. qui iudicio meo clare hoc ꝓbat in. v. mulierē. nam h nō interuenit iuramentū: ſed papa fundat ſe ſuper nudo cōſenſu ⁊ dicit ꝙ ex quo maioꝛ ſemel cōſenſit ſponſalibus nō pōt ꝯuenire lꝫ ꝯxerit cū minore. fortius ergo dicendū cuꝫ ambo erant maiores ⁊ tene ad hoc menti iſtū tex. qꝛ ſepe de hoc dubitaui ⁊ vide qō dixi. ē. ti. ꝓxi. c. requiſiuit. ¶ In gl. fi. ibi. §. reprobari. vbi dicit ꝙ medicus ſemel approbatꝰ pōt reprobari. ⁊ idē habeſ in. l. ſed ⁊ reprobari. ff. de excu. tu. Et dicunt qdam ſpāle in medico ꝑꝑ hoīum ſanitateꝫ vt ſi reperiaſ inutilis ⁊ iexpertus poſſit reprobari: ſed idē dic ī quolibet doctore cuiuſcūqꝫ ꝓfeſſionis vt nōt Bar. in. d. l. ſed ⁊ reprobari. ⁊ pro hoc allegat tex. in. l. grāmaticoſ. C. de ꝓfeſſis. ⁊ medi. li. x.

A Nobis Impuberes ſponſalia ꝯhentes an̄ pubertatē ſeparī nō debent. ſꝫ poſt pubertatē poſſunt ſi ꝯdicūt ſponſalibus niſi copula carnalis interuenerit ⁊ in effectu idē dicit tex. quod ꝑcedēs niſi ꝙ addit de copula ⁊ cōſenſu tacito poſt aduētū pubertatis. Primo poniſ qō. Secundo ſolutio ibi talis. ¶ Caſus lr̄alis. Quidā infra nubiles annos iunguntur nōie mr̄imonij ſi vterqꝫ vel alter anteqꝫ ad annos lr̄ios peruenerint petāt ſeparī. qriſ vtrū ſint audiēdi. rn̄det pa. ꝙ cū ante annos legitios ꝯiugalē ꝯſenſum nō hēant vſqꝫ ad etateꝫ legitimā expectare teneneſ: ⁊ tūc aut ꝯfirmeſ mr̄imoniū aut n̄ firmeſ: niſi carnaliſ copula antea īteruenerit cū illa tp̄s anticipare ſoleat pubertatis. Ber. ¶ Nō ꝑ ꝙ queādmoduꝫ īpuberes ꝯhentes ſpōſalia nequeūt ab eis reſilire ante aduentū pubertatis. vt. ē. ti. ꝓxi. ita ⁊ mr̄imoniū ꝯhere ītendētes. nam tale mr̄ioniuꝫ ante etatē cōtractuꝫ iuris interpretatione ſunt ſponſalia de futuro vt nō. h gl. ⁊ eſt hodie expreſſum in. c. i. eo. ti. li. vi. Ex quo inferſ ꝙ ſicut ante euentū pubertatis nō lꝫ reſilire a ſponſalibꝰ veris ita nec a preſumptis. ¶ Scdō nō ꝙ potētia coeundi anticipat tp̄s pubertatis ⁊ ſic copula habita īter minores cōſumat matrimonium qō intellige ſi vō interceſſit ſecus in niſu ad copulā. vt. j. eo. atteſtationes vbi de hoc plene.

De illis Minores apti ad mr̄ioniū ex ꝯtu mr̄imonij obligāſ niſi violētia intercedat. ꝑ deciſa cōſultatio. ſcdō rn̄ſio ibi alr̄. ¶ Caſus lr̄alis. Quidā in minori etate ſponſalia cōtrahunt ⁊ traduntur poſtmoduꝫ diuortiū petunt minorē allegantes etatē: aut vi ſibi illatā. queriſ quid iuris ſit. rn̄det ꝙ ſi ita fuerint etati ꝓximi ꝙ potuerūt carnalr̄ cōiungi pretextu minoris etatis nō ſūt ſepandi ſi vnꝰ in aliū viſus eſt ꝯſenſiſſe qꝛ in eis malicia ſupplet etatem. Sed cuiuſcunqꝫ ſint etatis ſe poſſunt per illatam violentiam excuſare niſi pꝰ violentiā cōſenſus accedat Ber. ¶ Nō primo ꝙ proximitas etatis ſola nō ſufficit ad contrahendū matrimoniū ſed oportet ꝙ ſit talis ꝙ carnaliter cōiungi potuerit ⁊ hoc nō pro limitatione. c. ſe. ¶ Scdō nō ꝙ malicia ſupplet defectum etatis quo ad ꝯhenduꝫ matrimoniū ⁊ ad hoc quotidie allegaſ ⁊ quo ad propoſitū exponiſ malicia. i. vigoꝛ naturalis ſeu potentia coeundi vt colligiſ ex verbis precedentibus ibi ꝙ potuerūt coniungi. nō enim ſufficeret malicia in rebus agendis. vt in. c. puberes. i. §. fi. ē. eo. ¶ Sed quero qꝛ tex. requirit hec duo ad validitatem matrimonij. ꝙ ſint proximi etati ⁊ ꝙ potuerūt carnaliter ꝯmiſceri nūquid ambo regrantur de neceſſitate. Sol. ſi incipis a primo neceſſario regriſ ſcdm̄ qꝛ ſicut dixi ꝓximitas non ſufficit ſine potētia coeundi ſꝫ ſm bene ſufficit ſine primo dummodo ſint doli capaces. ita ꝙ potuerint diſcernere vires matrimonij. nam matrimonium non contrahitur ex copula ſed ex conſenſu. ē. ti. ꝓxi. c. cum locū. Sꝫ diſceptatio nō modica eſt inter doctores quomō deprehēdiſ iſta potentia coeundi que hꝫ ſupplere defectū etatis. qdaꝫ enim vt Tancre. requirūt ꝙ vere inter eos copula interceſſerit quod etiam ſequitur Hoſt. exponēdo tex. ꝙ potuerūt coniungi. i. ꝙ de facto ſe coniūxerunt. ſed Goſ. Inn. Abbas ⁊ Jo. an. teneꝫ oppoſitum dicentes ſatis eſſe ꝙ potuerunt coniungi. Quid enim ſi iuuenis minoꝛ alias mulieres cognouit. vl' ſi femina mīoꝛ ab alijſ fuerit cognita. certe nēo negabit matrimoniuꝫ conſiſtere inter iſtos. ex quo apparet eos potētes ad copulā ⁊ pro hac ſnīa habes gl. in. c. vnico. eo. ti. li. vj. ſed de hoc non videſ mihi magnū dubiū ex quo clare ꝯſtat de potētia coeūdi. ſed dubiū eſt qn̄ nō cōſtat clare ſed tm̄ ꝑ ſigna puta ex aſpectu corpis vel ex alijs ſignis intrinſecis mulier vel maſculus vr̄ aptus ad copulaꝫ. ⁊ ſenſit Inn. h ſigna ſufficere qō mihi ſatis plꝫ. arg. c. ſe. vbi niſus ad copula cū conſenſu adhibito ꝓpe etatē lr̄iam ſufficit ad matrimoniū pro quo facit iſta lr̄a dum dicit ꝙ potuerunt ⁊ ſic ſolū regrit potentiaꝫ ⁊ vr̄ eā requirere ex ſignis dū dicit ſi fuerint ita proximi etati. ⁊c̄.

A Teſtationes Contractus ante pubertatem etiam cum niſu carnalis copule n̄ facit matrimoniū. Cōis diuiſio. 2ª ibi ꝯſultationi. ¶ Caſus lr̄alis. Quedam mulier ꝯxit mr̄imoniū cū quodā q nōdū hēbat. xij. ānos. tn̄ euꝫ tētauit corrūpe ſꝫ nō potuit. poſtmodū ab ea receſſit. vn̄ ipſa mulier petuit illū in ſuū maritū corā ordinario. teſtes ꝓducti fuerūt in cā illa. dubitauit iudex qualiter in cā ꝓcederet miſit atteſtatiōes do. pa. atteſtatiōibꝰ illis īſpectis ꝯſtitit do. pape ꝙ iuuenis ille nōdū attigerat. xij. annū. qn̄ ꝑfatā. g. in vxorē accepit ⁊ lꝫ nixus fuiſſet eā corrūpe ſꝫ ꝙ vterqꝫ ꝯfitebatur mulier tn̄ credidit ſe virginē euaſiſſe. ſꝫ ipſe anqꝫ ꝑuēiſſet ad. xiiij. ānū ab ea receſſit ad qō pꝰ ꝑuētꝰ. ab eadē pete

baꝛ in vir.rn̄t pa.illi ep̄o dicēs ꝙ ſi illa ꝑ idoneos teſtes ꝓ
bare nequerit ꝙ poſt vel circa finē.xiiij.anni p̄dictus iuue/
nis ꝯſenſiſſet ī eā recepto iuramēto ab ipſo ꝙ poſtq̄ʒ ad eta
tē legitimā ꝑuenit ipaʒ hr̄e nō ꝯſenſit in vxorē dcm̄ iuuenē a
p̄dcā.g.dēat ſepare ⁊ dare vtriqʒ lnīaʒ cū alia ꝯhēdi. Ber.
¶ Nō p̄ ꝙ ſolus niſus ad copulā nō declarat potētiā coeū
di vide.s̄.de ſpō.c.iuuenis.⁊.c.ſi.e.ti.¶ Scđo nō ibi vēdi
care.⁊ tene mēti ꝙ vxoꝛ pōt vēdicare maritū ītellige cā adie
cta de iure diuino ⁊ canonico qđ ēt tʒ h̄ hoſt.nā multa iura
hʒ mulier ī marito adeo ꝙ marit⁹ nō dr̄ hr̄e ꝑtātē ſui coꝛpo
ris nec eꝯ.vt ī.c.nō dʒ.j.ð ꝯſang.⁊ affi.vn̄ rōe h⁹ iuris pn̄t
adinuicē ſe vēdicare.ar.ī.l.i.§.ꝑ hāc.ff.de rei vē.⁊ tene ad
hoc mēti iſtū tex.cū dicto Hoſt.lʒ ꝯriū ſenſerit Jo.an.ī ad
di.ſpe.q ſi.ſint leg.p⁹ prin.⁊ ſeq vr̄ do.an.in.c.nō eſt.s̄.ti.
ꝓx.ſed primū dcm̄ veri⁹ vt lati⁹ dico ī.c.illud de preſump.
¶ Nō ibi circa ſi.xiiij.anni iūcta gl ꝙ qs dr̄ eē ꝓpe ſinē ali
cuius etatis cū diſtat ab ea ꝑ ſex mēſes qđ nō pro ſtatutis.
qs aūt dicaꝛ ꝓximus alicui etati dic vt dixi.s̄.c.ꝯtinebaꝛ.
¶ Itē nō mirabilē deciſionē ꝙ mioꝛ pubertate maioꝛ tn̄ ſe
ptēnio ꝯhēs ſpōſalia vel mr̄imoniū pōt adueniēte etate legi
tima ſine alia cā reſilire a talibus ſpōſalib⁹ ſiue matrimonio
lʒ mulierē ſepe niſus fuerit coꝛrūpere ⁊ h̄ ampliat.c.ð illis
s̄.e.¶ Ultimo nota ꝙ ſi minoꝛ fact⁹ maioꝛ vult recedere a
ſpōſalib⁹ dʒ ēt maioꝛi dari lnīa ad alia vota trāſeūdi.¶ In
gl.i.in ſi.dic ꝙ ille conat⁹ nō facit ſpōſalia trāſire ī matrimo/
niū.vt in.c.ſi.s̄.ti.ꝓx.ſed aliū effectū hic īduxit.nā induxit
p̄ſumptōeʒ ꝙ circa ſinē.xiiij.anni iſte erat potēs ad generā
dū ex quo ante illā etatē fuit niſus ad copulā.⁊ iō papa man
dat hic inquiri vtꝝ ille iuuenis ꝯſenſerit circa ſinē.xiiij.anni
nā ceſſante p̄ſumptōe cāta ex niſu copule nō ſuffeciſſet con
ſenſus preſtit⁹ circa ſinē.xiiij.anni.qꝛ vbi nō cōſtat de po/
tētia coeūdi expectaꝛ pubertas ex annoꝝ nūero in qua re/
quiriꝛ ꝙ annus.xiiij.ſit cōpletus in maſculo.vt in.l.ſi.C.
qn̄ tu.vel cu.eē deſie.facit tex.ī.c.j.ꝓx.lʒ hoſt.hic dubitet
vtꝝ in vltīo die.xiiij.anni vel.xij.anni in muliere valeat ma/
trimoniū ꝯctuʒ.nā videꝛ ꝙ ſic.ſic dicimus in teſtō.vt in.l.
qua etate.ff.de teſta.tandē videꝛ relinquere arbitrio iudicā
tis ꝯſiderata habitudine pſone ⁊ ſatis mihi plʒ primū dcm̄
fauoꝛe matrimonij.⁊ ideo nō decipiat te iſte tex.cū vr̄ velle
ſufficere ꝯſenſuʒ preſtitū circa ſi.xiiij.anni.nā hic p̄ceſſit ni
ſus ad copulā vt predixi.¶ In glo.ij.ibi ꝯ ſe cōſitebaꝛ.nō
glo.ſinglr̄ ꝙ ꝯfeſſio ꝯiugis ꝯ matrimoniū vʒ qn̄ emanauit
ab eo qui ſtat pro matrimonio.nō.n.eſt p̄ſumptio ꝙ falſuʒ
ꝯfiteaꝛ ꝯ ſe.dicit tn̄ Hoſt.h̄ relinquēdū arbitrio iudicantis
nā poſſet fieri colluſio inter ꝯiuges volētes ſeparari matri/
moniū.nā fingerēt lites ⁊ in ꝓgreſſu cāe is qui firmabat ſe
ſtare pro matrimonio ꝯfiteret ꝯ matrimoniū.⁊ ſi iudex hoc
ſuſpicareꝛ nō dʒ eſſe ꝯtentus tali ꝯfeſſione ſʒ facere mulie/
rē inſpici an ſit virgo vel als ꝓbatiōes exigere ꝯ matrimoni
uʒ niſi aliud īpedimētū allegareꝛ.vbi aūt ceſſat preſumptio
fraudis ſtabiꝛ ꝯfeſſioni ꝯiugis ꝯ mr̄imoniuʒ ex quo ꝯfitēs
ſtat pro mr̄imonio qđ multū notabis qꝛ multū limitat.c.ſuꝑ
eo de eo qui cogno.ꝯſan.vx.ſue.¶ In glo.in v̄.per teſtes
in ſi.vel dic melius ſm̄ Hoſt.ꝙ h̄ operaꝛ fauoꝛ mr̄imonij.
nā ſi nō obſtat ſnīa quo minus ꝓbatōes de nouo accipianꝛ
in.c.latoꝛ.⁊.c.ꝯſanguinei de re iudi.foꝛti⁹ nō dʒ obſtare at
teſtationū publicatio.de quo tn̄ vide qđ plene dixi in.c.iu/
raui de ꝓba.¶ In gl.pe.ibi illud.dic ꝙ ille tex.ꝓcedit quo
ad ingreſſuʒ religionis vbi etas nō preueniꝛ ex diſcretione
ſed requiriꝛ preciſe numerus annoꝝ.vt in.c.i.de regu.lib.
vj.nota in.c.poſtulaſti.⁊ in.c.ad noſtrā eo.ti.¶ In glo.ſi.
Hoſt.⁊ cōiter doc.dicunt.ꝙ vbi agiꝛ de ſacramento matri
monij debʒ ſemper iuramentū exigi a reo lʒ actoꝛ nihil pro
bet.vt veritas tanti ſacramenti melius eluceſcat quod nō.
⁊ idem dic vbi vertitur periculum anime.vt nō.doct.s̄.eo.
continebatur.

Ex litteris

Si maioꝛ iuit⁹ ꝯxit ſpōſalia cū minore nō teneꝛ ipʒ expe
ctare donec veniat ad etatē adultā. Cōis diuiſio
ſcđa ibi cuʒ aūt.¶ Caſus lr̄alis. Quedā puella
xij.ānoꝝ deſpōſata fuit cuidā puero.ix.vel.x.ānoꝝ ⁊ poſt
modū de volūtate parētū ⁊ nō de ſua vt dicebat ad domuʒ
p̄ris illi⁹ pueri ducta fuit inuita ⁊ nolēs:⁊ minis parētū cō/
pulſa fecit ibi moꝛā ꝑ annū ⁊ tādē ad domū ꝓpriā eſt reuer
ſa dicēs ꝙ nūq̄ʒ ī cū ꝯſenſit nec vult ꝯſentire imō petebat li
cētiā cū alio ꝯhēdi q̄rebaꝛ qd iuris.rn̄t pa.cū dict⁹ puer nō
dū ad.xiiij.annū ꝑuenerit nec ad eā carnalr̄ acceſſuʒ hūerit.
Mādat ꝙ ſi puella cōmonita ipm̄ noluerit expectare quo
uſqʒ ad etatē lrīmaʒ ꝑuenerit ei ſr̄e ita vt ꝓpoſitū ē tribuat li
berā lnīam cū alio ꝯhendi. Ber.¶ Nō vnū bonū dcm̄ ex
tex.ꝙ ſic met⁹ īpedit mr̄imoniū ipo ſcō.vt in.c.cū locū.s̄.
ti.ꝓx.ita ⁊ ſpōſalia de futuro vt h̄.nā lʒ iſti intēderēt ꝯhere
mr̄imoniū tn̄ ꝑꝑ defectū etatis alteri⁹ fuerūt ſpōſalia de fu/
turo.vt ī.c.vnico.e.ti.li.vj.⁊ tn̄ ipo iure nō valuerūt ꝑꝑ me
tū itercedētē.¶ Scđo nō ibi minis parētū ꝙ mine ꝑentū īdu
cūt iuſtū metū maxīe ī muliere qđ ego admitterē ꝯſiderata
q̄litate parētū ⁊ minaꝝ.¶ Ultio nō āpliatōeʒ ad.c.de illis
el.i.s̄.e.ꝙ maioꝛ ꝯhēs cū mioꝛe teneꝛ expectare mioꝛē do
nec ꝑueniat ad etatē lrīmā.vt ī.d.c.ð illis.h̄ vex niſi maioꝛ
iuit⁹ ꝯxerit cū mioꝛe tūc.n.nō teneꝛ expectare minoꝛē.vt ē
caſus hic.

Duo pueri

Spōſalia ꝯcta cū mioꝛi ſe/
ptēnio ꝑ cohītatōʒ mutuā
poſt ſeptēniū ꝯualeſcūt ⁊ inducūt publice hone
ſtatis iuſticiā ſoluunꝛ tn̄ ꝑ mr̄imoniū de p̄n̄ti. p̄
narrat factuʒ.2° rn̄t ibi qꝛ igiꝛ.¶ Caſus lr̄alis. Duo pueri
guilielm⁹.vj.ānos hn̄s.⁊ guilielma.vij.mr̄imōialr̄ ſūt ꝯiūcti
q ſi'ꝑ tres ānos māſerūt ⁊ ſic ſpōſalia tenuerūt q̄ ab initio
nō valebāt.poſtmōʒ p̄r puelle ipaʒ copulauit cuidā alij.m.
noīe cū quo pacifice ꝑ.vij ānos ꝑmāſit tādē dimiſit eādē qꝛ
credebat ipaʒ aliū vix.ſ.guil.hēre cui p̄ fuerat deſponſata.
Dict⁹.g.ad ānos diſcretōis ꝑueniēs cū alia ꝯhendi lnīam
poſtulauit q̄ obtēta ꝯxit cū q̄dā.s.noīe ꝯſobrina dicte.g.⁊
cū ea ꝑ aliqđ tp̄s cohītās vt dicebat nō cognouit eādē.ipſa
tn̄ ſe ab eo cognitā aſſerebat.poſtea vō p̄r guilielme cuʒ vi/
diſſet eā a 2° viro dimiſſā cōpl'it dcʒ.g.vt.s.neptē ſuā dimit
terʒ ⁊ ad.g.r̄diret q p⁹mōʒ ꝑ biēniū cohītauit eidē.q̄ſitū fu
it a pa.qd ſr̄ hꝛ eēt agēdū.⁊ ipe rn̄t ꝙ iter.guilelmū ⁊ guilel
mā ñ fuit mr̄imōiū puerili etate īpediēte.⁊ lʒ poſtq̄ʒ nupſit
alij potuerit aliā ducerꝛ ī vxorē guilielme ꝯſobrinā hr̄e ñ po
tuit ꝑꝑ publicā honeſtatē ſiue eā cognouerit ſiue nō.nec ad
guilielmā poterit redire qꝛ fuit alteri lrīe copulata.cū ḡ gui
lielm⁹ dicat ſe nō cognouiſſe.s.ꝯſobrinā.g.aliā ſi voluerit
poterit ducere in vxorē.⁊.s.alteri viro poterit copulari.⁊
cū fuerit ſeꝑati pnīa dʒ vtriqʒ iūgi ad tp̄s ꝓ vitādo ſcāda/
lo.ſi vō ꝯſtaret guilielmū.s.cognouiſſe neutri altero viuen
te dabiꝛ lnīa ꝯhēdi.⁊ guil.remanebit cū matheo.īpoſita ip
ſi.m.ad tp̄s pnīa ꝯpetēti qꝛ ꝓ ſua volūtate ſine iudicio eccle
dimiſit eādē. Ber.¶ Nō p̄ ꝙ ſpōſalia nulla ex defectu cō/
ſenſus ꝯualeſcūt ex tacito ꝯſenſu iteruenīēte ex cōi cohita/
tōe ⁊ ex iſtis oriꝛ publice honeſtatis iuſticia ſicut ex ſpōſali/
bus ꝯctis tp̄e maioꝛis etatis ⁊ hoc clari⁹ ꝓbaꝛ.s̄.c.lr̄as.⁊
c.acceſſit.¶ Scđo nota ꝙ impedimētū publice honeſtatis
oꝛtū ex ſpōſalibus durat ēt ſpōſalibus legitime diſſolutis.
⁊ idē videꝛ ꝓbari.s̄.e.acceſſit.¶ Tertio nō ꝙ īpedimētū
publice honeſtatis nōdū īpedit matrimoniū ſed ēt dirimit
q̄ʒtūcunqʒ copula in matrimonio īterceſſerit ⁊ h̄ nō.nā iſte
ꝯxit matrimoniuʒ cuʒ ꝯſobrina prioꝛis ſponſe ⁊ eā cogno/
uit ⁊ nihilominus diciꝛ ꝙ nō eſt matrimoniuʒ ⁊ mādaꝛ eos
hic ſeparari.facit.c.vnicuʒ eo.ti.li.vj.facit.c.i.de ſpō.e.li.
¶ Itē nō ꝙ cognoſcēs ꝯſanguineā prioꝛis ſponſe ēt poſt
ſpōſalia rupta grauiter peccat adeo vt priuēꝛ ſaltē ad tēpus
ꝑtāte ꝯhēdi mr̄imoniuʒ.¶ Ultimo nō ꝙ neduʒ crediꝛ ma/
rito qn̄ dicit ſe cognouiſſe vxorē vxore negāte.vt in.c.cōti/
nebaꝛ.s̄.e.ſʒ ēt crediꝛ ſi negaret copulā muliere aſſerēte op
poſituʒ tn̄ dicit Hoſt.ꝙ ſi copula ꝯfirmaret matrimoniuʒ
ſtareꝛ potius aſſertioni mulieris aſſerētis copulā q̄ʒ dictis
viri negantis copulaʒ.⁊ hoc fauoꝛe matrimonij qđ nō.Et
ad iſtum tex.reſpondeo ꝙ hec copula non faciebat ad con/
firmationem matrimonij: ſed potius veniebat ad delictum

ꝓbandū q2 m̄rimoniū nō poterat ēē cū ꝯſobrina ꝑoris ſpō ſe ⁊ ex ſola ꝯfeſſione mulieris nō debebat vir puniri. ¶ In glo. in v̄. ſiue ibi ꝑꝑ delictū vtriuſq3. ⁊ ſentiūt h̄ doct. ꝗ ille cōmiſit inceſtū ducēdo ⁊ cognoſcēdo ꝯſobrinā prioris ſpō ſe. Sꝫ tūc opponit ad lr̄az que mādat vtrūq3 iſtoꝝ ſtare ſine m̄rimonio altero viuēte. nā delictū inceſt⁹ priuat ꝑpetuo facultate ꝯtrahēdi m̄rimoniū. vt in. c. i. ⁊. c. diſcretionē. j. de eo q cogno. ꝯſan. vxo. ſue. Jo. metu ꝯtrarij doc. ſupplēt ad tex. maxie. ſꝫ certe hec ſuppletio iꝓpꝛiat lr̄az cū nō ſine myſterio dicit altero viuēte. Ideo dicerē quo ad h̄. ꝓprie nō fuiſſet cōmiſſus inceſtus q2 ex ſpōſalib⁹ nō eſt orta affinitas inter ſpōſaz ⁊ ꝯſanguineos ſpōſe ſꝫ publica honeſtas duntaxat. ideo nō dꝫ iſte tm̄ puniri ſicut ſi cognouiſſet affinē ideo papa h̄ tēꝑauit ſniam ⁊ ad tēpus iterdixit facultatē ꝯtrahēdi ⁊ forte dixit altero viuēte q2 vulgariter iſti putabant marit⁹ ⁊ vxor. vn̄ nō videat̄ trāſire ad ſcd̄a m̄rimonia ⁊ vt delictuꝫ nō eēt. ꝓſus īpunitū papa. ꝓceſſit vt h̄ dr̄. ⁊ ſic dico ꝙ h̄ eſt caſus ſpālis. ꝓuidens ꝯ ꝯtrahentē m̄rimoniū obſtante publica honeſtate ⁊ ductam cognoſcentē.

Ad diſſoluendum.

Accuſari nō pōt m̄rimoniū qđ nō eſt vt ſi cū minori ſeptēnio ſit ꝯtctū denūciari tñ pōt īpedimētū ne ꝯtrahat̄ in poſterū. Et tria facit. ꝑ factū narrat. ſcd̄o interloquit̄ ibi interloquēdo. tertio ꝓhibet ⁊ decernit ibi ne vero. ¶ Caſus lr̄alis. Quidā noīe Jo. ꝯtxit m̄rimoniū cū quadā puella. ſ. noīe infra ſeptēniū ꝯſtituta: tādē ex pte puelle accuſabat̄ m̄rimoniū ꝑꝑ ꝯſanguinitatē ⁊ dū teſtes. ꝓducerent̄ ad. ꝓbādā ꝯſanguinitatē ꝑdict⁹ Jo. multas exceptōes. ꝓpoſuit ꝑ quas intēdebat accuſatores ab accuſatōe repellere cū ſuꝑ exceptōib⁹ ipſis fuiſſet multiplr̄ diſputatū. papa auditis q̄cūq3 ptes. ꝓponere voluerūt iterloquēdo. ꝓnūciauit īter ꝑdictū iuuenē ⁊ puellā nec m̄rimoniū nec ſpōſalia fuiſſe ꝯtcta q2 puella nō dū ad. vij. annū ꝑuenerat. vn̄ accuſatio locū hr̄e nō poterat cū nō eēt qui lr̄e poſſit accuſari ſꝫ denunciari poterat ꝯſanguinitas vt īterdiceret̄ m̄rimoniū ꝯtrahēdū. vn̄ do. pa. ſtatuit terminū ad denūciationē. ꝓbandā ſaluis exceptōibus. ꝓpoſitis ac eēt. ꝓponēdis. ne v̄o in puellā aliqd interīꝫ attētet̄ ꝑcipit pa. ne i negō vlteri⁹ ꝓcedat̄ de nouo donec ceſſet̄ a denūciatōe vel ea. ꝓbata ordine iudiciario. ꝓcedat̄. ꝗ ſi ꝯ hoc mādatū in ꝑiudiciū puelle aliqd fuerit attētatū. illud decernit pa. irritū ⁊ inane. Ber. ¶ Nō ꝑ ibi īterloquēdo. ꝓnunciamus ꝗ ſnīa lata ſuꝑ ineptitudine libelli eſt iterlocutoria hꝫ tñ viꝫ diffinitiue q2 diffinit primā īſtantiā. ⁊ ꝑ h̄ cōſuluit Jo. cal. ꝗ ab hac ſnīa pōt appellari viua voce incōtinēti ſicut appellat̄ a diffinitiua in. l. ij. ff. de ap. ⁊. ij. q. vj. §. diffinitiua. Cōtrariū tñ h̄ꝫ Gaſ. ꝑ iſtū tex. in. v̄. iterloquendo ⁊ ꝑ. c. ſua de ap. Sꝫ certe lꝫ ſit iterlocutoria ⁊ ſic loquat̄ iſta iura tñ ex quo hꝫ viꝫ diffinitiue ⁊ ceſſat rō. c. vt debit⁹ de ap. vr̄ ꝗ ab ea poſſit appellari vt a diffinitiua de quo remitto me ad ea que pleni⁹ dixi in. c. ꝑuenit de ap. Scd̄o nō ꝗ m̄rimoniū nullū ex defectu ꝯſenſus accuſari nō pōt ⁊ quotidie allegat̄ ꝗ priuatio ꝑſupponit habitū de quo in. l. decē. ff. de v̄. ob. ⁊. xxxij. q. ij. in. c. qđ v̄o nō formatū. ⁊ ibi eſt glo. ꝯſiſis gl. nr̄e i v̄bo nūciari. ¶ Nō tertio ibi ſaluis exceptōib⁹ ⁊c. ar. valde ſingulare ꝗ ſi iudex. ꝓcedit ad litē ꝯteſtādā vel ad ea q̄ ſolēt fieri poſt ꝯteſtatōeꝫ i cā in q̄ nō reqrit̄ ꝯteſtatio cū ꝓteſtatōe ꝗ exceptōes dilatorie ſint ſalue nō ꝑ h̄ irritat̄ ꝓceſſus iudicis ſꝫ tꝫ mero iure ſaltē pte nō appellāte ⁊ ſic eſt caſus nōbilis i quo exceptōes dilatorie pn̄t diſcuti poſt litē ꝯte. ſi iudex eas reſeruauit a ꝑncipio qđ lati⁹ tāgo i. c. exhibita. ſ. de iudi. ¶ Cōtra tex. op. vr̄. n. ꝗ inepte papa ſtatuerit terminū ad denūciatōeꝫ. ꝓbadā. ex quo. n. ꝑs accuſauerat ⁊ nō denūciauerat fatuū ē. ꝓnūciare ſuꝑ ñ petito. l. fi. C. de fideicō. liber. ⁊ i. c. lꝫ bely. de ſimo. Sol. hoſti. ꝗ forte libellus ꝯtinebat accuſatōeꝫ ⁊ denūciatōeꝫ. ⁊ q2 dicebat̄ accuſo ⁊ denūcio. vn̄ repulſa prīa pte tāq3 inepta papa ꝑfixit terminū ſuꝑ ſcd̄a pte libelli. ¶ Nō ſinglr̄ h̄ dcm̄ ꝗ lꝫ libellus ſit vnic⁹ tñ ſi pōt cōphēdere multos mōs agendi quoꝝ aliq ſūt iepti ꝑs iepta nō hꝫ viciare mōꝫ aptū. Idē ē i reſcripto aplico ꝯtinēte plr̄es grās vt ſurreptio in vna nō viciet reliquā. vt ē pulcher tex. i. c. ſi eo tpe de reſcrip. li. vj. ⁊ ſolue ſm̄ Hoſt. papa ex offō ꝑfixit terminū ad. ꝓbādā denūciationē. ſꝫ prīa ſolō melior q2 nō pōt dici denūciatio ſi ꝑs non denūciat. ¶ In gl. i v̄. denūciari ibi ſine aliqua admonitōe nō. hn̄ gl. ꝗ cū denūciat̄ īpedimētū m̄rimonij nō ē neceſſe pri⁹ admonere ptē ſic ſeruat̄ in denūciatōe euangelica. de q̄ tñ remitto ad plē nō. i. c. nouit đ iu. ¶ In gl. fi. ibi ſec⁹ eēt ſi cl̄a. vr̄ h̄ gl. velle ꝗ geſta ꝯ mādatū pape teneāt ſi i mādato nō fuit appoſita cl̄a decreti ſꝫ ꝯtrariū nōbilr̄ dic̄ Inn. i. c. fi. de accu. vbi dic̄ ꝗ ſic geſtū ꝯ legē mortuā eſt nullū. vt i. l. non dubiū. C. de le. ita ⁊ ꝯ legē viuā. nā papa ē lex viua i terris. ix. q. iij. i. c. ipi. Et ad. c. dilect⁹ al. i gl. dic vt ibi plē dixi vidēaꝫ gl. ſing. i cle. i. de iurep. ¶ Et i fi. gl. nō ſinglr̄ iſtā glo. ꝗ matrimoniū ꝯtcū ꝯ iterdictū pape ēt cū cl̄a decreti irritātis tꝫ mero iure alio īpedimēto nō ſuppoſito ⁊ idē videt̄ tenere Inn. ſentiēs aliud eē i ſpōſalib⁹. ſꝫ hoſt. ꝯ q2 iterdcm̄ pape ē forti⁹ q3 matrimoniū nō ꝯſumatū cuꝫ ſuꝑ illo poſſit ſtatuere ſm̄ libitū. vt i. c. ex publico de ꝯuer. ꝯiu. Alij diſtiguūt iter cl̄aꝫ gnālē ⁊ cl̄aꝫ ſpālē. vt ꝑ cāu nō irritet̄ matrimoniū. ſcd̄o ſic ex quo ꝯſtat de itētōe pape. ſꝫ ego diſtiguerem ꝗ aut iterdictū pape hꝫ ꝑpetuā cām. ꝓhibitōis ⁊ tūc matrimoniū ē nullū. Aut tpalē ⁊ tūc matrimoniū tꝫ ⁊ decretū dꝫ referri ad cāꝫ vt ſic durāte cā dēat matrimoniū ſepari. ⁊ pro hac diſtōe vide gl. nōbilē i. c. tua de ſpō. duo. ⁊ fac gl. i. l. nō dubiū pal. In cāu v̄o noſtro iterdictū nō hēbat ꝑpetuā cāꝫ ꝓhibitionis q2 ꝑꝑ litis pēdētiā fuit appoſitū decretuꝫ irritās ⁊c. nōbis tñ ꝗ iferior a papa nō pōt īpedire v̄tuteꝫ matrimonij ex aliquo īpedimēto tēporali. naꝫ in ipſo papa eſt dubium vt pꝫ ex predictis.

Abbas.

Tue nobis

Si qs ꝑ v̄ba de pn̄ti ꝯtxit cuꝫ īpubere in qua etateꝫ malicia nō ſupplet itelligit̄ nō matrimoniuꝫ ſed ſpōſalia ꝯtxiſſe ēt ſi ſubarratio īterceſſerit. ꝑ qđ. ſcd̄o diſtinguēs reſpōſio ibi q2 vero. ¶ Caſus lr̄alis. Quidā filiā ſuā circiter. xij. annum hn̄tem deſpōſauit cuidā nobili q ſubarrauit eādē ꝑ ānuli imiſſionē ꝯſenſu mutuo accedēte poſtmodū puella ipa fuit alteri copulata. dubitatū fuit vtꝝ iſta puella dēret remanere cū ſcd̄o an dēret redire ad illū cui ꝑ fuerat deſpōſata. Cōſul. pa. rn̄t q2 nō cōſtitit ei cui⁹ etatis eēt puella cū ꝑ viro extitit deſpōſata cū dicat̄ ꝗ circiter. xij. ānos hēbat vel vtrū malicia ſuppleret etatē. dic̄ ꝗ ſi puella nubilis nō erat etaſ cū ꝑ viro extitit deſpōſata ⁊ etatē i ea prudētia nō ſupplebat. ꝓculdubio iter eos nō m̄rimoniū ſꝫ ſpōſalia ꝯtcta fuerūt q3uis ab ipo viro eadē puella fuerit ſubarrata. ⁊ ita remanere dꝫ cū ſcd̄o cū quo poſtea ꝯtxit i etate lr̄ia. Ber. ¶ Nō ꝑ ꝗ puella circa. xij. ānū ꝯſtituta nō ē habilis ad ꝯtrahēdū m̄rimoniū niſi alr̄ eēt potēs ad ꝯcipiēdū. ¶ Scd̄o nō ꝗ ꝑ iſta v̄ba talis ē circa. xij. ānū. vl̄ tal poſſedit circa. xij. annos vel qd ſile nō. ꝓbat̄ certū ⁊ determiatū tpꝯ ⁊ facit ꝯ teſtes ita deponētes de quo vide qđ nō. i. c. lꝫ de ꝓba. a iure. n. nō ē determiatū q3tū tpꝯ cōphēdat h̄ dictio circa ſicut dictio ⁊ plus ⁊ vltra. vt i. l. h̄ adiectio. ff. de v̄b. ſig. ¶ Nō ꝗ īmiſſio anuli nō īducit m̄rimoniuꝫ vbi etas deficit i ꝯtrahēntib⁹. ¶ Sꝫ h̄ q̄rit̄ pone ꝗ puella diſtet a. xij. āno cōpleto ꝑ triduū dūtaxat nūqd ſit habilis ad ꝯtrahēdū m̄rimoniuꝫ. Hoſt. tꝫ ꝗ ſi ꝑſeuerat i eodē. ꝓpoſito ꝑ triduū poſt etatē ꝑfectā tꝫ m̄rimoniū ꝯtcuꝫ an̄ tpꝯ allegat. c. ad nr̄aꝫ de regula. Aduerte. nā ꝑ h̄ ſentit Hoſt. nō tenere m̄rimoniuꝫ ꝯtcū an̄. xij. ānuꝫ cōpletū. Itē ꝗ nō ꝯualidat̄ ex ſuꝑueniētia etatis niſi det̄ ꝑſeuerātia tridui. Vin. dic̄ quoſdā tenere ꝗ ann⁹ dꝫ eē cōplet⁹. ¶ Itē ſm̄ alios ſufficit ꝗ ſit icohat⁹. ipſe v̄o tꝫ ꝗ i maſculo reqrit̄ etas. xiiij. annoꝝ ⁊ i feīa. xij. ⁊ ꝗ i vltia die poſtremi anni teneat m̄rimoniū ꝯtcū ſicut dicim⁹ in teſtō vt valeat ſi fuerit cōdituꝫ in vltima die. xiiij. anni vt in. l. qua etate. ff. de teſta. Vltimo dicit Hoſt. relinquenduꝫ h̄ arbitrio iudicantis. Jo. an. in teſtō dicit ſatis. ꝓcedere qđ tꝫ Vin. vnde refert Ja. de bel. diſputaſſe ꝗ ſi puer multuꝫ prudēs diſtabat a. xiiij. anno per triduū ex quo nō cōpleuit xiiij. annū nō pōt facere valide teſtm̄ per illā. l. qua etate. ſꝫ

reſpectu matrimonij. h̄ relinquēdū eſt arbitrio iudicātis ſʒ eū qui ex multis hēbit ɔſiderare vtrū ante etatē cōpletaʒ ſit potēs ad generandū. Et ratio diuerſitatis eſt q2 in mr̄imonio ſtatuiẗ etas nō ꝓpter ſe ſimpliciter ſed reſpectu potētie coeūdi. ſed in teſtō ſimplr̄ ꝓpter ſe ⁊ credere ꝙ vbi de potētia coeundi nō cōſtaret ſaltē ex ſignis ꝙ ante etatē cōpletaʒ nō tʒ matrimoniuʒ niſi ſaltē in vltia die poſtremi anni. neqʒ plʒ Jo.an. ⁊ alijs doc.opi. Poſt. vt exigaẗ ꝑſeuerantia tridui poſt etatē cōpletā. q2.c. ad nr̄am loquiẗ in ꝓfeſſione tacita. nos āt loqmur in matrimonio expreſſe ɔcto vbi nō requiriẗ ꝓbatio ſicut in religiōe ⁊ h̄ tenebis. ¶ In glo.i. ī fi. nō gl. q2 quotidie allegaẗ ⁊ vide gl. clariorē in.c. tenor de re iudi. tractat ēt glo. in.c. feie. xxx.q.v. ⁊ ꝓprie ſubarratio eſt deſpōſatio mutuo ɔſenſu īterueniēte facta ꝑ imiſſionē anuli. Et ɔcludēdo hāc mām poſt doc. dic ꝙ qñqʒ imiſſionem anuli precedūt v̄ba ⁊ tūc ad illoꝝ ſenſuʒ declaraẗ effectus īmiſſionis anuli. nā ſi precedūt verba apta ad ɔ̄bendū matrimoniū īmiſſio anuli declarat matrimoniū ⁊ dʒ mulieri anulus īponi in quarto digito. q2 vt ferẗ ibi eſt quedā vena ſanguinis vſqʒ ad cor ꝑ̄tendēs. ideo in ſignū mutue dilectiōis īponiẗ anulus. de quo vide lati⁹ ꝑ tex. in.c. femine prealle. Si v̄o precedūt verba apta ſolūmō ad ſpōſalia tūc anulus ſolū denotat ſpōſalia: q2 traditio anuli ex ſe non denotat aliquē ɔctū ſed regulariter ſm̄ ꝑcedētia ſicut dicimus in arris vt inſti. de ɔtra. emp. in prin. Aut precefferūt verba vnius tm̄ ⁊ tunc idē vt īmiſſio anuli hēat denotare verbū expreſſū vt tʒ glo. in.c. pe. ē. ti. ꝓx. Si v̄ba nō interceſſerūt. aut non apparet de ɔſuetudine nec ex facto circūſtāti pōt aliqd certū percipi ⁊ nō iudicaẗ pro matrimonio q2 cū h̄ ſit ſignū ad multa equiuocū nō ꝓbat certū qd preciſe. vt in.c. illud de ꝑſump. Aut cōſtat de cōſuetudine vꝑuta in matrimonio cōtrahēdo ſolet tradi anulus cū certa ſolēnitate ⁊ tunc ex quo anulus ꝓbaẗ traditus cū ſolēnitate que ſolet interuenire in mr̄imonio ſatis ꝓbaẗ matrimoniū ɔctū. ⁊ in hoc caſu intellige iſtā glo. ⁊ glo. in. d.c. femine. In dubio tm̄ ſemꝑ eſt iudicandū pro matrimonio. q2 res eſt fauorabilis. vt in.c. ex litteris ē ꝓba. ⁊.c. fi. de re iud. dicit tm̄ do.an. h̄ ꝓcedere ſi poniẗ in digito ſed ſi tradiẗ in manu preſumiẗ donatio. vt dixi credo in h̄ ſpectādā ɔſuetudinē loci. Si aūt daẗ a parētib⁹ dicit do.an. ꝙ ꝑ̄ſumiẗ donatio ⁊ nō ſpōſalia qō ſatis pōt admitti niſi conſuetudo foret in contrarium.

¶ De clandeſtina deſponſatione. Rubrica.

Quia matrimonia ⁊ ſpōſalia qñqʒ ɔ̄buntẗ palā qñqʒ clādeſtine. Jō poſt generales rubricas ꝑcedētes ſubijcit iſtaʒ rubricā ſpālēʒ de clādeſtina deſpō. nā qñqʒ puelle ſubducunẗ ⁊ inducunẗ ad ɔ̄bēdū clā parētib⁹ ⁊ q2 de tali mr̄imonio poſſet dubitari ideo ⁊c̄. De mā vide. xxx.q.v. ⁊.iij.q. iiij.c. ɔſanguineoꝝ nō reperiẗ alibi.

SI quis. Hoc dicit ſm̄ cōeʒ itellectū Ei qui aſſerit matrimoniuʒ incūbit ꝓbatio. vel ſic. Pro clādeſtino mr̄imonio nō preſumiẗ ſed illud allegāti incumbit onus ꝓbādi. ꝑ̄ thema. ſcōo determīatio ibi viro. ¶ Caſus lr̄alis. Si aliqs occulte deſpōſauerit aliquā mulierē ⁊ ipſe eā petat poſtmodum in vxorē ⁊ ipā negat deſpōſatōeʒ vir dʒ hoc ꝓbare. ⁊ ɔ̄ ſi vir hoc negauerit mulier hoc ꝓbare dʒ alr̄ abſoluaẗ vterqʒ. Ber. ¶ Nō ꝙ clādeſtinitas nō viciat mr̄imoniū. ſolus ergo ɔ̄bētiū cōſenſus ſufficit ad mr̄imoniū lʒ clā ſit preſtitus qʒqʒ peccēt ſic clādeſtine ɔ̄bentes. vt.j.e.c. fi. ⁊. xxx.q.v. ī c. aliter iuncta gl. Idē eſt in collatō: beneficij qʒqʒ.n. collatio clādeſtina nō careat ſuſpitione tm̄ tʒ ſi de ea quoquomō fides fieri pōt de quo vr̄ tex. opti. in.c. vnico vt eccle. bene. ſecus in electōē illa.n. nō vʒ de quo in.c. q2 ꝑꝑ de elect. ⁊ in c. fi.e. ti. li. vj. ¶ Nō ſcōo ꝙ lʒ credaẗ maſculo ſuꝑ copula ɔ̄ mulierē negātē iuxta ea que hn̄tur in.c. ɔtinebaẗ. ē.ti. ꝓxi. tm̄ ſec⁹ eſt circa eēntiā matrimonij. ¶ In gl.i. in fi. ⁊ hec lec. vltima cōiter teneẗ per doc. ex quo.n. lr̄a ſic pōt intelligi lʒ cū aliquali īproprietatē nō debemus violare alias regulas iuris quibus cōiter caueẗ ꝙ aſſerēti incūbit onus ꝓbandi. vt in iur. alle. in glo. Et nota glo. iuncto tex. ꝙ pro vitanda abſurditate vel violatōe aliaꝝ regulaꝝ dʒ diſpoſitio intelligi cū aliquali improprietate ſi aliter ſaluari pōt pro quo bene facit tex. in.c. cum dilectus de conſue.

QUod nobis De matrimonio occulto nō iudicat eccleſia. approbat tamē illud publicare volētes. ⁊ hʒ duo dicta. ſcōm ibi vex. vel ſic ⁊ clari⁹ lr̄e inherēdo. Qui mr̄imoniū clādeſtine ɔ̄xerūt altero negāte vel vtroqʒ nō apparēte legitima exinde ꝓbatione ſimul cohabitare ab eccleſia nō cōpelluntẗ. ⁊ ſi illud publicauerint tanqʒ in cōſpectu eccleſie factū cōprobabiẗ niſi rōabilis cā ſubſit que īpediat. ¶ Caſus lr̄alis. Aliq ɔ̄bunt mr̄imoniū occulte ita ꝙ ꝓbatio fieri nō pōt q̄riẗ qd iuris ſit. dr̄ ꝙ ab ecclā nō ſūt aliquaten⁹ cōpellēdi ſi alter negauerit. Verūtm̄ ſi illi h̄ voluerint publicare ab ecclā talia mr̄imonia recipiēda ſunt ⁊ approbāda tanqʒ a pricipio ī ɔſpectu ecclie ɔcta fuiſſent: niſi aliqua rōnabilis cā īpediat. Ber. ¶ Nō ꝑ̄ ibi aliquatenus cōpellēdi. ar. op. ꝙ vbi deficit oīs ꝓbatio mr̄imonij nō eſt exigēdū iuramētū a reo ſed potius pure abſoluēdus. ⁊ facɔ̄ theoricā doc. in.c. ɔtinebaẗ. ⁊.c. atteſtatōes. ē.ti. ꝓxi. Et ad illa iura poſſet rn̄deri ꝙ ꝓcedūt qñ ſubeſt ſaltēʒ aliqualis ſuſpitio pro matrimonio. ſecus vbi pro eo nihil apparʒ ¶ Nō ſcōo ꝙ ſuꝑ ɔctu matrimonij dʒ credi ſimplici v̄bo ipſoꝝ ɔ̄bentiū ⁊ habeẗ perinde tale matrimoniū ac ſi ab initio in cōſpectu ecclē fuiſſet ɔctū vt in tex. ¶ Ex quo inferūt doc. ꝙ ꝓles nata ante publicatōeʒ eſt cenſenda legitima qō eſt notādū. Qualr̄ aūt dʒ fieri iſta publicatio clādeſtini matrimonij. dicūt doc. ꝙ ſm̄ formā.c. ſe. ¶ In glo. ij. in fi. itellige de alio mr̄imonio publice ɔcto cui nō dʒ ꝑ̄iudicari ꝑ ſolā ɔfeſſionē illoꝝ qui dicūt pri⁹ ɔ̄xiſſe īmo plus dicit Vinc. ꝙ manifeſtū mr̄imoniū ꝑ̄iudicat clādeſtino ēt ſi hēat pro ſe vnū teſtē ⁊ famā qō dicit Haſ. bene nōndū. Sʒ h̄ dictū nō vr̄ placere dn̄o meo dn̄o Car. moueẗ q2 vn⁹ teſtis ⁊ fama plene ꝓbant. vt nōt gl. in.c.i. de ap. ⁊.c. veniēs ela. de teſti. Sʒ ſaluādo primū dictū poſſet dici ꝙ vbi alia ꝓbatio aptior ɔcurrit cuʒ fama ⁊ vno teſte ꝙ tunc ſtāduʒ ē ꝓbatōi clariori ⁊ meliori. lʒ teſtis ⁊ fama deponant de tꝑe anteriori ⁊ erit iſtud dcm̄ ſatis nōbile ꝙ ſiqs ꝓbat cū vno teſte ⁊ fama de ſuo titulo anteriori: ali⁹ vero ꝓbat ꝑ teſtes aptos de titulo citeriori qō iudicāduʒ ē ſm̄ ꝓbatōeʒ clariorē nō tm̄ ſꝑ eſt vex ꝙ fama facit ſemiplenā ꝓbatōeʒ. ſʒ vide qō plene dixi ī. d.c. veniēs. ⁊ ꝑ bar. ī. l. de minore. §. tormēta. ff. de qō.

CUm inhibitio. Hʒ multa dicta ⁊ cōphēdēdo oīa ſic ſūmari pōt. Cuʒ matrimonia ſunt ɔ̄bēda debēt ꝑ ꝑ̄ſbyteros ī ecclā edicta ꝓponi aſſignato termīo. ſ. quē q voluerit īpedire īpedimētū opponat ⁊ ſi ꝓbabilis ɔiectura fuerit de īpedimēto īterdicaẗ mr̄imonium donec de h̄ cognoſcaẗ. h̄ ꝑ̄ vſqʒ ad. §. ſiqs. Si ī gradu ꝓhibito mr̄imoniū clādeſtine vel ɔ̄ īterdictū. de quo. ē. ɔctū fuerit ēt ꝑ ignorātes de īpedimēto nati ex illo mr̄imonio ſunt illegitimi. Idē ē ſi ambo parētes ſciūt īpedimētū mr̄imonij lʒ ī ɔſpectu ecclē ɔ̄hāt. h̄ dicit vſqʒ ad. §. ſane. Sacerdos q ɔtēpſerit ꝓhibere mr̄imonia īterdicta ⁊ qlibet cleric⁹ ēt reglaris q īterfuit ꝑ triēniū a bn̄ficio ſuſpēduntẗ: ⁊ ſi culpa exegerit ēt graui⁹ puniuntẗ. ipi ēt ɔ̄hētes ɔ̄ h̄.c. ēt alr̄ licite puniendi ſūt. ⁊ idē ī calūnioſe denūciātib⁹ h̄ dicit vſqʒ ad finem. Et diuiſio ſatis pʒ per. §. lʒ poſſit alijs mōis diuidi. ¶ Caſus lr̄alis. Prohibitio copule cōiugalis in tribus vltimis gradibus eſt reuocata ꝑ idē ɔciliū. ſ. de ɔſanguinitate ſi dʒ. ⁊ ideo pa. eā diſtricte ꝑcipit obſeruari vnde inherēdo veſtigijs predeceſſoꝝ ſuoꝝ oīo ꝓhibet ɔiugia clādeſtina ſiue occulta precipiēs vt nullus ſacerdos talibus nuptijs intereſſe ꝑ̄ſumat. ſtatuēs gnāliter vt cū matrimoniā fuerit ɔ̄benda in eccleſijs publice ꝓponaẗ per preſbyteros termino competenti ſtatuto vt infra terminū qui voluerit ⁊ valuerit legitimū īpedimētū opponat. ⁊ ipſi ꝑ̄ſbyteri per ſe nihilomin⁹.